

Posudek oponenta disertační práce

Autor disertační práce:

Ing. Mgr. Jakub Jedlinský

Název disertační práce:

Alternativní pohled na měnový systém EU: zkoumání pomocí dynamických SFC modelů

Oponent :

doc. Ing. Stanislava Mildeová, CSc.

Hodnocení práce

Aktuálnost a náročnost tématu

Rozsah / rozvoj teoretických znalostí

Originalita tématu

Uplatnění praktických dovedností

Rozsah podkladových prací / materiálů

Ing. Mgr. Jakub Jedlinský si vybral a zpracoval velmi náročné téma, kde si za hlavní výzkumnou otázku položil zkoumání alternativní možnosti nově definovat měnový systém. Téma této doktorské disertační práce (DisP) je zvoleno zajímavě, vzhledem k nezbytnému průniku odlišných disciplín i odvážně. Takto pojaté téma práce má potenciál rozšířit vědecké poznání. Pro mezinárodní ekonomické vztahy, resp. ekonomickou teorii a praxi, jde o problematiku značně aktuální.

Na způsob pojatého řešení je třeba pohlížet jako na značně obtížné, v ČR i ve světě málo prozkoumané. Implementace v ČR zatím nemodelovaných jevů, hledání a využívání nových postupů pro zkoumání měnového systému nejen pro deskriptivní, ale především pro analytické účely je záměrem této práce.

Z celého textu je patrná značná hloubka znalostí a zkušeností autora v oblasti měnových systémů, včetně širšího teoretického rámce mezinárodních ekonomických vztahů i konsekvencí praxe měnových systémů. Aplikační studii modelu monetární ekonomiky s jednou měnou a metodou řešení laboratorními simulačními experimenty prokázal znalosti z dalších oborů, především systémové analýzy a dynamického modelování hladin a toků (stock and flow) z oboru Systémového inženýrství.

Široké pojetí a především hloubka analýz i kreativita návrhů přiměly autora opírat se o rozsáhlou pramennou základnu, včetně mnohočetné cizojazyčné literatury, sumarizovanou v literárním přehledu. Doktorand k tématu dále využil konzultačních aktivit s experty díky zahraniční stáži a osobním kontaktům.

Hodnocení věcných aspektů (obsahové stránky)

Logická stavba práce

Splnění cíle práce

Vlastní přínos ke zpracování tématu

Množství a kvalita podkladových materiálů, kvalita jejich zpracování

Práce s literaturou, citace, prezentace převzatých materiálů

Výběr a přiměřenost použitých metod a nástrojů

Doktorská disertační práce je zpracována na 194 stranách textu. Práce je přehledná a její struktura logická, sloh a skladbu jednotlivých kapitol lze považovat za adekvátní účelu textu. V úvodu, po seznamu zkratk, je struktura práce podrobněji specifikována.

Obsah je členěn do 3 (s úvodem a závěrem 5) kapitol: 1. Definice pojmů a hlavní teoretická východiska práce, 2. Peníze a měny, 3. Model monetární politiky s jednou měnou a přílohy, které lze považovat za návazné, uspořádané a proporcionálně vyvážené.

Zpracování ve všech kapitolách je vedeno v dostatečné hloubce. Posloupnost i obsah kapitol je koncipován vhodnou cestou od obecného ke konkrétnímu s cílem zasadit danou problematiku do potřebného kontextu. Student pochopil značnou šíři analyzované problematiky odpovídající požadavkům z hlediska cílů práce a s odbornou erudicí ji zpracoval na potřebné vysoké úrovni do přehledné, dobře utříděné studie.

Pokud jde o postup teoretického výkladu - od úvodních pasáží, přes cíle a metodiku DisP, široce pojaté pojednání k funkci peněz a problematice měny, až k návrhu modelu monetární ekonomiky s jednou měnou - s tímto postupem možno souhlasit. Ing. Mgr. Jakub Jedlinský srozumitelně identifikuje problémy, cíle, v materiálu jsou dostatečně deklarovány teze zpracovávané DisP. Navržená metodika práce vzhledem k cílům práce je zvolena vhodně.

Hlavní cíl je pregnantně vymezen, dva dílčí cíle a vedlejší cíl jsou strukturovaně pojaty a jasně vztaženy k hlavnímu cíli. Tyto stanovené cíle byly beze zbytku splněny.

Autorem stanovené a v textu testované hypotézy se týkají především provedených modelových experimentálních simulací.

Autor vhodně vybral a zpracoval použitou literaturu. Nedostatek literatury v češtině autor řešil cizojazyčnými prameny. Bylo využito i hledání zdrojů na síti Internet. Tyto zdroje mohou být různé kvality, někdy jsou nepřesné či dokonce scestné. Doktorand vybral a utřídil do své práce vědecky ověřené informace. Také jednotlivé odvolávky na literární zdroje odpovídají citační normě.

Mezi hlavní pozitiva této DisP patří schopnost studenta formulovat své myšlenky, zkušenosti a poznatky nezávisle. Velmi kladně proto hodnotím časté pokusy o vlastní analýzy a kritická zhodnocení, oceňuji snahu o vlastní pojetí základních termínů a teoretických východisek. Nepřebírá tedy pouze jednotlivé poznatky z existující literatury, ale popisuje vlastní stanoviska a především formuje vlastní inovační návrh modelu, se kterým následně provádí modelace a několik vybraných simulačních experimentů.

Pojetí odpovídá moderním trendům v alternativním výzkumu měnových systémů a je současně i novým přístupem k řešení - text přináší významné inovační nápady. DisP představuje nejenom analýzu a syntézu existujících přístupů, ale tvůrčím způsobem stávající postupy rozvádí do vlastních modelových návrhů formou SFC notace. Vlastní přínos ke

zpracování tématu je zcela zřetelný. Výsledky práce mohou přinést zajímavou přidanou hodnotu i pro vysoce specializované odborníky. Předložená práce dokazuje schopnost komplexního pohledu jmenovaného Ing. Mgr. Jakuba Jedlinského na složitou problematiku modelování monetárních řešení pro EU.

Autor prokázal schopnost práce se zdroji a schopnost prameny systémově integrovat, dostatečně čerpá z nejnovějších literárních pramenů, také odvolávky na literární zdroje odpovídají citační normě. Nedostatek literatury v češtině Ing. Mgr. Jakub Jedlinský řešil cizojazyčnými prameny. V literárním přehledu v kap 1 a 2 syntetizuje a srovnává definice a přístupy různých autorů oboru.

Postup vlastního řešení lze považovat za zcela originální. Velmi pozitivně hodnotím systémový přístup a především systémové modely stavů a toků, vytvořené se značnou invencí. Doktorand pochopil jak sociálně-ekonomickou podstatu SFC modelování jako určité filosofie tak "matematicko-technickou" stránku tvorby SFC modelů (bez níž by se autorův návrh řešení neobešel.) V kap 3 autor zároveň dokazuje praktické přínosy a reálnou aplikovatelnost pro monetární a fiskální návrhy.

Hodnocení formálních aspektů

Úroveň grafického zpracování

Jazyková úroveň, pravopis

Formální zpracování je v pořádku, celkový dojem je velmi dobrý.

Text je doplněn z hlediska obsahového i ve smyslu grafického zpracování slušně provedenými tabulkami a grafy ze simulačních experimentů, jež jsou integrální součástí textu tak, aby je čtenář vhodně konzultoval s textem, který je tímto exaktně dokumentován.

Stylisticky zajímavé, úroveň jazykového zpracování vysoká, autor má široký pojmový aparát a umí jej využívat. Pokud se týká cizojazyčné terminologie - termíny přeložené z angličtiny lze plně akceptovat.

Připomínky a náměty

Připomínky k DisP jsou spíše námětem na další zkoumání, popř. zveřejnění práce formou publikací:

- Zkoumané návrhy řešení a jejich výběr mohly být v podkapitole Cíle a hypotézy jednoznačněji zdůvodněny/podpořeny aktuálnímu problému monetární a fiskální EU politiky.
- Dané téma by si zasloužilo obsírněji diskutovat otázku validace a verifikace SFC modelu.

Další připomínky jsou dílčího charakteru víceméně k formátu práce:

- členění kapitol odpovídající Teoretické a Praktické části mohlo být více strukturováno,
- v seznamu tabulek chybí tabulky 2 a 3,
- v příloze k nastavení stavů a toků s daty Eurostatu chybí rok či odkaz na prameny,
- tabulky příloh mohly mít jednotný formát jako tabulky textu.

Závěr

Ing. Mgr. Jakub Jedlinský prokázal schopnost vědecké práce v náročné vědní oblasti, současně prokázal schopnost využití modelových nástrojů a speciálního software MINSKY pro modelaci problémů ekonomických struktur. Při řešení prokázal značnou odbornou způsobilost a z jednotlivých pasáží je zřejmé, že je s problematikou velmi dobře obeznámen a má kredit provádět vlastní kritická zhodnocení a přinášet nové návrhy. Hlavní přednost této práce spatřuji ve spojení různých vědních disciplín a v její praktické využitelnosti, kdy autorem navržený postup dokumentuje aplikovatelnost a smyslnost formálního modelování v reálné ekonomické teorii a praxi. Autor přináší do oblasti měnových systémů EU metodologické inovace. Zpracovaná studie postihuje všechny podstatné skutečnosti a vytváří dobrý základ pro další vědecká řešení. Velmi pozitivně hodnotím především vlastní inovační hodnotu navrženého konceptu a provedené simulační experimenty. Současné ekonomické prostředí vyžaduje takovéto nové, nekonvenční přístupy.

Disertační práci Ing. Mgr. Jakub Jedlinského doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 9.4.2018

Otázky a témata, které je vhodné doplnit/vysvětlit:

1. Autor preferuje SFC model. Tato logika ale nemusí vždy fungovat. Nebo je adekvátní pro veškeré situace v rámci zkoumané oblasti?
2. Model je vždy zjednodušení. Zhodnoťte vypovídací hodnotu modelu při různém stupni agregace.
3. Diskutujte dostupnost reálných dat pro kalibraci modelu.
4. Lze u simulace bitcoinu předpokládat stejné chování uživatelů jako u fiat měny?